

Дело C-164/20

Преюдициално запитване:

Дата на постъпване в Съда:

20 април 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Landesgericht Korneuburg (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

27 февруари 2020 г.

Жалбоподател във въззивното производство:

Airhelp Limited

Ответник във въззивното производство:

Austrian Airlines AG

РЕПУБЛИКА АВСТРИЯ,

Landesgericht Korneuburg (Областен съд Корнойбург, Австрия)

Landesgericht Korneuburg (Областен съд Корнойбург, Австрия) като въззивна инстанция [...], по дело със страни **Airhelp Limited**, Централен Хонг Конг [...], жалбоподател, срещу **Austrian Airlines AG** [...], летище Виена, ответник, за сумата от **1 200 EUR** [...] по жалбата на жалбоподателя срещу решение на Bezirksgericht Schwechat (Районен съд Швехат, Австрия) от 21 октомври 2019 г. [...], постанови следното

Определение

[1] На основание член 267 ДФЕС отправя до Съда следния **преюдициален въпрос**:

„Следва ли членове 5, 6 и 7 от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети да се тълкуват в смисъл, че установеното от лекар на летището заболяване и свързаната с него

невъзможност да лети на пътник, който вече се намира на борда на все още неизлетял самолет [ориг. 2], поради което въздушният превозвач отказва да превози този пътник, така че пътникът трябва да напусне самолета, а багажът му да бъде разтоварен, трябва да се разглежда като „извънредно обстоятелство“ по смисъла на член 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети?“

[2] Спира производството по делото до произнасяне на Съда на Европейския съюз по отправеното преюдициално запитване.

Мотиви

I. Относно главното производство:

а. Следните факти са безспорни [...]:

R***** M***** и H***** M***** имат потвърдена резервация при ответника за следните полети:

- OS 872 от Техеран (IKA) до Виена (VIE); час на заминаване по разписание на 9 януари 2018 г. в 3:50 ч; час на пристигане по разписание на 9 януари 2018 г. в 6:00 ч;

- OS 451 от Виена (VIE) до Лондон (LHR); час на заминаване по разписание на 9 януари 2018 г. в 6:40 ч; час на пристигане по разписание на 9 януари 2018 г. в 8:15 ч;

- AC 8283 от Лондон (LHR) до Халифакс (YHZ); час на заминаване по разписание на 9 януари 2018 г. в 11:10 ч; час на пристигане по разписание на 9 януари 2018 г. в 14:00 ч. [ориг. 3]

Полет OS 872 закъснява с 53 минути; той започва фактически едва на 9 януари 2018 г. в 4:30 ч в IKA и приключва с приземяване в 06:53 ч във VIE. Разстоянието от IKA от YHZ е повече от 3 500 km.

Закъснението на полет OS 872 е в рамките на 40 мин и се дължи на следното събитие: след започване на качването на борда на самолета в IKA и едва на борда старшият служител от кабинния персонал на ответника забелязва очевидно лошото здравословно състояние на един пътник. Според operation manual (ръководството за действия) на ответника не могат да бъдат транспортирани лица, по отношение на които се определи, че поради здравословни проблеми не са в състояние да летят. Изключения се допускат, когато пътникът покаже документ от лекар, но случаят не е бил такъв. Старшият служител уведомява лекаря на летището, за да провери първоначалната му преценка. Лекарят също счита, че пътникът не е в състояние да лети, поради което ответникът отказва да го превози. Пътникът

трябва отново да напусне самолета, а багажът му — отново да бъде свален. Не може да се установи какъв конкретно е здравословният проблем.

Полет OS 872 закъснява с още 13 минути, като причините за това не могат да бъдат установени.

Минималното време за прекачване (minimum connecting time) на летище VIE е 25 мин. Ако полетът беше закъснял само с 13 минути и нямаше другото закъснение от 40 минути, пътниците са могли да хванат свързващия полет.

б. Жалбоподателят иска обезщетение от 1 200 EUR заедно с лихвите съгласно член 5 във връзка с член 7 от Регламент (ЕО) № 261/2004 [ориг. 4] на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети.

В подкрепа на исканията си той посочва — доколкото това продължава да е релевантно за производството по обжалване — че R***** M***** и H***** M***** са му прехвърлили вземанията си, а той е приел това. Полет OS 872 бил закъснял, поради което R***** M***** H***** M***** са изпуснали свързващия полет и са стигнали в крайния пункт на пристигане с повече от три часа закъснение. Не били налице никакви извънредни и в частност метеорологично обусловени обстоятелства или други изключващи основания по споменатия регламент.

в. Ответникът иска отхвърлянето на иска. Той посочва — доколкото това е релевантно за производството по обжалване — че четиригодишно лице (H***** M*****) не може да направи правно валидно волеизявление за цесия. Закъснението на полет OS 872 от IKA до VIE се дължало на извънредни обстоятелства, тъй като на 9 януари 2018 г. по време на полет OS 872 се е разболял, респ. починал пътник, поради което полетът е закъснял с 40 мин.

г. Първоинстанционният съд отхвърля иска изцяло, като посочва по същество, че заболяването или смъртта на членове на екипажа по правило не представлявало достатъчно основание по смисъла на член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004, тъй като това обстоятелство било част от носения от въздушния превозвач риск. Заболяването или смъртта на пътник обаче следвало да се разглеждат различно, и то независимо от това дали това събитие се е случило по време на съответния полет [ориг. 5] или по време на предшестващия полет; това обстоятелство не попадало сред рисковете, за които отговаря въздушният превозвач, тъй като в това отношение се осъществявал само общ житейски риск. Ето защо не можело да се очаква, и това не било част от обичайното и очаквано развитие на въздушния транспорт, че преди планираното отлитане пътник ще се намира в толкова лошо здравословно състояние, че да не може да започне полетът. Това обстоятелство нито можело да се избегне от ответника, нито можело да бъде

овладяно, тъй като ответникът нямал влияние върху здравословното състояние на пътника. От ответника не можело да се изисква да конкретизира заболяването и обхвата му, тъй като по съображения за защита на личните данни той не можел да събира и съхранява данни относно здравословното състояние на пътниците. При заболяване на пътник кратко време преди планираното отлитане ставало въпрос за извънредно обстоятелство. След това ответникът извършил всички необходими действия, за да свали пътника от борда и да разтовари багажа му. В тази ситуация нямало възможни мерки, които да бъдат взети, така че да се ускори превозът на останалите пътници. Предоставянето на заместващ самолет, респ. промяна на резервацията за следващ полет щяло да доведе до още по-големи закъснения. Ето защо ответникът бил взел всички необходими мерки, за да осигури превоза на пътниците с възможно най-малкото закъснение. Допълнителното закъснение от 13 минути не било причина за изпускането на свързващия полет.

д. Жалбата на жалбоподателя е насочена срещу това решение. Жалбоподателят посочва по същество, че [ориг. 6] правната преценка на първоинстанционния съд е неправилна: германският Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд, BGH) вече многократно бил установил, че за законодателя не всяко събитие, което не може да се избегне, представлява извънредно обстоятелство, а само такова обстоятелство, което не отговаря на обичайното развитие на събитията, т.е. излиза извън обичайното очаквано развитие на въздушния транспорт. Поради това нито смъртта, нито заболяването на пътник следвало да се разглеждат като извънредно обстоятелство, тъй като тези събития не били рядкост в ежедневието на въздушния транспорт. В частност при пътувания на дълги разстояния както в разглеждания случай заболяването на пътник съответно било вероятно дори само поради това, че броят на пътниците при полети на дълги разстояния бил по-голям. Следвало да се има предвид, че поради това при такова обстоятелство имало съответен предварително установен ред на действия. В Operation manual имало процедура за действия по отношение на болели пътници, от което следвало, че ответникът следвало да очаква заболяване на пътници и също е очаквал такова. Само поради това не било налице извънредно обстоятелство по смисъла на Регламент № 261/2004. Дори сама по себе си честотата да не била достатъчен белег за наличието на извънредно обстоятелство, то честотата, както и обстоятелството, че за тази цел има собствена, предварително определена, процедура, във всеки случай били индикация, че в това отношение ставало въпрос за обичаен инцидент при въздушния транспорт. Освен това от съществено значение било колко от 40-минутното закъснение се дължало на слизането на пътника и на разтоварването на багажа, и колко време — на фактическата медицинска намеса.

е. В отговора на жалбата ответникът иска въззивната жалба да бъде отхвърлена, позовава се на решения на германски съдилища, [ориг. 7] според които заболяването на пътник е извънредно обстоятелство, и по

същество поддържа изложеното в съображенията на първоинстанционния съд.

ж. Landesgericht Korneuburg следва да се произнесе като **въззивна** и последна **инстанция** по исканията на жалбоподателя.

В самото начало следва да се посочи, че въпросът за валидното прехвърляне по отношение на претенциите на R***** M***** е изяснен. Въпросът дали и по отношение на претенциите на H***** M***** е налице валидно прехвърляне не се разглежда като свързан с правото на Съюза. По причини, свързани с националното процесуално право и правните съображения на апелативния съд, този въпрос следва да се разгледа само ако Съдът на Европейският съюз отговори отрицателно на преюдициалния въпрос. Поради това — във всички случаи, що се отнася до R***** M***** — решението по делото зависи от тълкуването на член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004.

II. По преюдициалния въпрос

Основавайки се на досегашната практика на Съда, Landesgericht Korneuburg като въззивна инстанция приема, че дадено събитие представлява „извънредно обстоятелство“ по смисъла на член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004 винаги когато става въпрос за събитие, което не е присъщо на нормалното упражняване на дейността на съответния въздушен превозвач и се намира извън ефективния му контрол поради своето естество или произход (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11, C-257/14).

Освен това има множество разнопосочни решения на австрийски и германски съдилища по въпроса дали при спешен медицински случай **[ориг. 8]** при заболяване на пътник става въпрос за извънредно обстоятелство по смисъла на член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004. Дори само поради тази причина може да се направи изводът, че съдържанието на споменатата разпоредба не е толкова ясно, че да може да се приеме наличието на *acte clair*.

Въззивният съд не счита за необходимо допълнително да се определи каква част от 40-минутното закъснение се полага на фактическата медицинска намеса, а каква — на слизането на пътника от самолета и на разтоварването на багажа, тъй като слизането и разтоварването са непосредствена и неизбежна последица от резултата от медицинския преглед.

[...]

Landesgericht Korneuburg, отделение 22

Корнойбург, 27 февруари 2020 г.

[...]